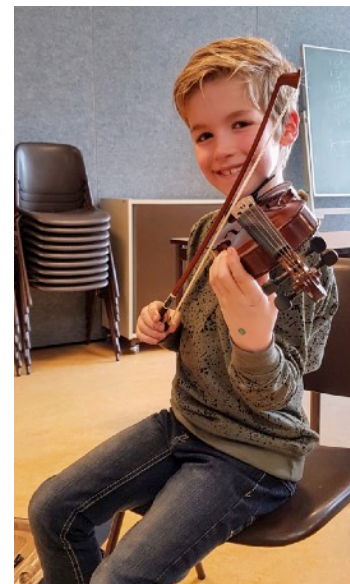

Jaarverslag 2017 Opus 3

Inleiding

2017 is het tweede jaar van de budgetovereenkomst 2016-2019. In het vorige jaar zijn de eerste stappen gezet in het uitrollen van de Impulsregeling Muziekonderwijs op 14 scholen, dit jaar zijn daar nog 4 scholen bij gekomen. Door het enthousiasme van de scholen die zijn begonnen begint deze regeling een steeds grotere vlucht te nemen, nog eens negen scholen in onze gemeenten hebben deze aanvraag in de laatste tranche gedaan. Mochten deze aanvragen gehonoreerd worden dan zal in het cursusjaar 2018-2019 vrijwel ieder kind in Noordoost Friesland onder schooltijd structureel kwalitatief hoogstaand muziekonderwijs krijgen.

Dit vraagt grote veranderingen in de bedrijfsvoering van Opus 3. Niet alleen docenten moeten anders gaan werken, ook administratieve, financiële en logistieke processen moeten aangepakt worden.

Hiernaast wordt er, ook in het kader van het naderende jaar van de Kulturele Haadstêd, steeds meer samengewerkt met meerdere partners in Friesland. Keunstwurk, maar ook Lân fan Taal, Atrium uit Sneek, de Wâldsang uit Buitenpost en zo nog een aantal andere kunstinstellingen werken op verschillende niveaus samen om de cultuureducatie in onze provincie zo sterk mogelijk te maken.

Personeel

Door het groeiende aantal basisscholen waar de Impulsregeling wordt uitgevoerd is er dringend behoefte aan docenten met de juiste competenties. Het werken met grotere groepen vraagt heel andere vaardigheden dan de meer individuele aanpak in het vrije-tijds onderwijs. Naast de samenwerking met het basisonderwijs blijft echter ook de vraag naar muziekonderwijs op een hoog niveau bestaan, bijvoorbeeld in trajecten richting vakstudies. Dit betekent dat docenten op steeds meer verschillende niveaus binnen hun dagelijkse werkzaamheden moeten functioneren.

Opus 3 zet zich in om middels gerichte scholing en intervisiegroepen de docenten de nodige kennis en zelfvertrouwen te geven om de inzetbaarheid te vergroten. Ook wordt op individuele basis deelgenomen aan gericht aanbod van bijvoorbeeld het Conservatorium van Amsterdam.

Stichtingsbestuur

Het stichtingsbestuur kwam in het afgelopen jaar zes keer bijeen.

Wegens het volmaken van twee zittingsperiodes is mevr. Ligtfoot-van Tuijn afgetreden. Door haar plaats niet opnieuw in te vullen bestaat het bestuur nu uit vijf personen. De functie van secretaris is overgenomen door dhr. Berends.

In verband met capaciteitsproblemen op de afdeling financiën van de DDFK-organisatie is de controle van de jaarrekening twee maanden uitgesteld. Hierdoor zijn de jaarrekening 2016 en de begroting 2018 voor 1 september aangeboden.

Bij de ambtelijke overleggen was een delegatie van het bestuur aanwezig.

HAFABRA

De muziekverenigingen in het werkgebied van Opus 3 hebben het moeilijk. Nadat in Hallum het muziekkorps gestopt is kwam uit Blije de melding dat het daar ook afgelopen is met het laatste korps wat daar nog actief was. Waren er zo'n tien jaar geleden in Blije nog drie verenigingen actief, nu is dan de laatste omgevallen. Ook op Schiermonnikoog zien we dat er geen nieuwe leerlingen meer geworven kunnen worden waardoor de positie van het korps zeer wankel wordt.

Vanuit Opus 3 wordt in samenwerking met de verenigingen ingezet op projecten om kinderen te enthousiasmeren voor (blaas)muziek. Hiervoor is de 'Powersnuffel' ontwikkeld waarbij in één week elke dag les gegeven wordt. Ook worden de muziekverenigingen op de hoogte gehouden van alle instrumentale projecten in de Impulsregeling zodat men daar op kan aanhaken.

KEK2, meimakers

In september zijn de directeur en de algemeen coördinator toegetreden tot de groep 'Meimakers' die in opdracht van provincie Fryslân het project KEK2 uitvoeren. Dit project is een vervolg op het eerste KEK-project wat van 2012 tot 2016 in Fryslân als Friese variant van 'Cultuureducatie met Kwaliteit' is uitgevoerd. Uitgangspunt van KEK2 is dat op elke school in Fryslân de inspanningen op het gebied van cultuureducatie worden geïnventariseerd en geborgd in het curriculum. Ook wordt verbinding gezocht met taal in de breedste zin van het woord. Voor Opus 3 ligt hier de kans om de kennis op het gebied van cultuureducatie in de breedste vorm uit te breiden. Dit past goed in de ambitie om als kenniscentrum voor het onderwijs in onze regio te fungeren.

Stuurgroep 'Meer Muziek in de Klas'

In december 2017 is een provinciale stuurgroep 'Meer Muziek in de Klas Lokaal' gestart in samenwerking met Keunstwurk en de landelijke stichting 'Meer Muziek in de Klas'. De bedoeling is een convenant te sluiten met zoveel mogelijk partijen om muziekeducatie een vaste plaats in het curriculum van het basisonderwijs te krijgen. Dit in navolging van de stad Groningen waar in september 2017 een dergelijk convenant ondertekend is.

Deze stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van provincie Fryslân, LF 2018, bovenschoolse besturen, kunstencentra, gemeentebesturen, Keunstwurk, basisonderwijs, muziekverenigingen. Vanuit de gemeente Dongeradeel zit wethouder de Graaf in deze stuurgroep, Opus 3 wordt vertegenwoordigd door de directeur.

Samenwerking met het reguliere onderwijs

Impulsregeling Muziekonderwijs

De Impulsregeling Muziekonderwijs komt in Noordoost Friesland goed op stoom. Is er in 2016 begonnen met 14 scholen, in 2017 zijn daar nog 4 scholen bij gekomen. Onder de vier nieuwe scholen zit ook Ssbo de Twine uit Dokkum. Nog eens 9 scholen hebben deze subsidieregeling aangevraagd voor het komende schooljaar, 2018-2019. Als ook deze aanvragen gehonoreerd worden is vrijwel elke school in het werkgebied van Opus 3 actief bezig met betekenisvol muziekonderwijs.

Op de genoemde 18 scholen verzorgt Opus 3 muzieklessen aan alle groepen. Hiernaast nemen de basisscholen op Schiermonnikoog en in Ee regulier muziekonderwijs af bij Opus 3. In totaal krijgen in Dongeradeel 1563 leerlingen, in Ferwerderadiel 718 en in Schiermonnikoog 44 leerlingen structureel muziekles van docenten van Opus 3.

In de groepen 1 t/m 4 worden AMV-lessen verzorgd in samenwerking met de eigen leerkracht. De ene week een docent van Opus 3, de andere week de eigen leerkracht. De bedoeling hiervan is dat deze lessen op termijn door de groepsleerkracht zelf gaan worden gegeven, met ondersteuning van Opus 3. Binnen Opus 3 wordt gewerkt aan een muziekmethode die volledig aansluit bij de thema's die door het jaar heen gebruikt worden in de onderbouw. Hierdoor zijn de muzieklessen ook vakoverstijgend te gebruiken.

In de groepen 5 en 6 volgt de instrumentale oriëntatie, verzorgd door vakspecialisten van Opus 3. De kinderen krijgen in groep 5 in vier blokken les op instrumenten uit de vier hoofdgroepen; blazen, slagwerk, toetsen en snaren. In groep 6 volgt, afhankelijk van de grootte van de school, verdieping of uitbreiding hiervan.

Voor deze fase is extra subsidie van provincie Fryslân gekregen om te onderzoeken hoe de samenwerking met de groepsleerkrachten in de instrumentale oriëntatie vergroot/verbeterd kan worden. Te zien is dat vooral hier voor niet-instrumentalisten de grootste problemen zitten. In de groepen 7 en 8 volgt samenspel waarbij gebruik gemaakt wordt van het geleerde in groepen 5 en 6. Om deze verschillende fasen inhoudelijk goed op elkaar af te stemmen is er regelmatig overleg tussen de docenten.

De Admiraliteitsdagen

De Impulsregeling Muziekonderwijs gaat niet alleen over het uitvoeren van muziekonderwijs aan de kinderen. Deskundigheidsbevordering van leerkrachten en verbinding van binnenschoolse naar buitenschoolse activiteiten op het gebied van muziek zijn belangrijke onderwerpen in deze regeling. Om de scholen hierin te ondersteunen maakt Opus 3 verbinding met verschillende lokale activiteiten.

Tijdens de Admiraliteitsdagen stonden twee van deze zaken op het programma. Op de vrijdagmiddag stond het Piratenfestival geprogrammeerd in de tent op de Markt. Tijdens dat festival traden koren op van acht Dokkumer basisscholen. Deze koren waren verkled als piraten en zongen een shanty-lied en een zelf gemaakt couplet in 'What shall we do with the drunken sailor'. Een van de leerkrachten van de school trad op als leider van het koor. In samenwerking met Omrop Fryslân is het begin van het Piratenfestival in het programma 'Noardewyn Live' rechtstreeks uitgezonden. Al met al werd dit een fantastische belevenis voor de kinderen. Ook van Ssbo de Twine was een koor aanwezig. Het instuderen van de liederen en het leiden van het koor is in de maanden juni en juli begeleid door een docent van Opus 3.

Uit al deze koren is een koor van 100 kinderen samengesteld wat 's avonds gezongen heeft tijdens het openingsnummer van 'Night of the Praams' op het hoofdpodium van de Admiraliteitsdagen. Dit openingsnummer was 'Another brick in the wall' van Pink Floyd. Voor de deelnemende kinderen was het een onvergetelijke ervaring om deel uit te maken van zo'n grote muziekproductie.

Intocht van Sinterklaas

Toen de landelijke intocht van Sinterklaas naderde werd al gauw terug gedacht aan het kinderkoor van 100 kinderen tijdens de Admiraliteitsdagen. Deze keer kreeg het koor een plaats op de Bontebêrge, waar Sinterklaas zijn tocht even zou onderbreken om toegezongen te worden. Er zijn drie sinterklaasliedjes uitgezocht; twee Friestalig en een Nederlandstalig. Een van de docenten van Opus 3 heeft hiervoor een orkestband gemaakt die er voor gezorgd heeft dat het kinderkoor in de live-uitzending goed duidelijk door kwam.

Cultuurdagen

In het kader van de subsidieregeling KEK 1 is Opus 3 in 2013 gestart met het jaarlijks organiseren van cultuurdagen voor het basisonderwijs. Deze vinden plaats in de week na de Admiraliteitsdagen en zijn toegankelijk voor alle scholen in de drie gemeenten. In de organisatie hiervan wordt samengewerkt met een aantal lokale kunstenaars in diverse disciplines en de bovenbouw van het Dockinga College.

In het reguliere overleg met de ICC-ers van verschillende basisscholen is vastgesteld dat er een grote behoefte is aan continuering van deze cultuurdagen. Omdat er geen extra fondsen meer uit het KEK-programma gehaald kunnen worden is besloten de bijdrage per kind van € 2,- naar € 3,- te verhogen en het programma iets te verkorten.

In 2017 zijn er op deze manier 3 cultuurdagen geweest met in totaal zo'n 650 deelnemende kinderen van 18 scholen die in en om het hoofdgebouw van Opus 3 workshops volgden op het gebied van tekenen, beeldende kunst, dans en muziek.

Op Streek in Ahoy

De landelijke stichting 'Meer Muziek in de Klas' organiseert elk jaar een wedstrijd voor schoolklassen op het gebied van muziek. Aan deze wedstrijd deed groep 5,6 van Op Streek uit Ferwert mee. Na de voorronde in Sneek werd met ondersteuning van een van de docenten van Opus 3 een clip gemaakt en deed de klas mee aan het televisieprogramma 'Lang leve de muziekshow'.

Hier werd ook gewonnen waardoor meegedaan kon worden aan het grootste schoolorkest van Nederland bij het Kerstmuziekgala in Ahoy te Rotterdam. Speciale gast bij dit gala was Koningin Maxima, erevoorzitter van de stichting 'Meer muziek in de Klas'. Na afloop konden de kinderen de Koningin ontmoeten en een hand geven. Een onvergetelijke ervaring!

Interesse uren Piter Jelles

Na een eerste pilotproject voor leerlingen van Piter Jelles is het muziekaanbod nu vast opgenomen in de interesse-uren van Piter Jelles. Twee keer per jaar kan door leerlingen uit alle leerjaren gekozen worden voor een project van 8 wekelijkse lessen popmuziek. Deze lessen worden gegeven in de popbunker van Opus 3.

Financiële administratie

In 2016 is door Opus 3 de overeenkomst van dienstverlening wat betreft de financiële administratie met de gemeente Dongeradeel opgezegd met ingang van 1 januari 2018. Middels deze overeenkomst verzorgde de gemeente Dongeradeel de complete financiële- en salaris administratie. Dit betekent dat in 2017 gewerkt moest worden aan de overgang naar de nieuwe dienstverlener, de firma ATB uit Buitenpost. In overleg met de afdeling financiën is besloten om de debiteuren-en crediteuren administratie per 1 augustus over te hevelen en de salarisadministratie per 1 januari 2018. Deze salarisadministratie is ondergebracht bij de firma Centric, die dit ook al voor de gemeente Dongeradeel uitvoerde. Per saldo is alleen de tussenstap van de gemeentelijke administratie er tussen uit gehaald. In oktober is de facturering van het nieuwe cursusjaar voor het eerst volledig geautomatiseerd vanuit het leerlingenprogramma Cursief uitgevoerd.

Prokkelconcert

Het woord 'Prokkel' staat voor een 'prikkelende ontmoeting tussen mensen met een (verstandelijke) beperking en mensen zonder die beperking'.

Na de bekroning met een zilveren prokkel in 2016 is dit jaar de organisatie van dit unieke gebeuren opgepakt door een groepje enthousiaste leden van de SHD, de Stedelijke Harmonie Dokkum. In samenwerking met de Notenkrakers, de LB-band, de Kleine Kracht en de Crazy Ones is op 15 juni een geweldig concert gegeven in de Bonifatiuskapel. Het is mooi om te zien dat na een eerste aanzet van Opus 3 dit soort initiatieven opgepakt worden door vrijwilligers om in samenwerking zulke concerten mogelijk te laten blijven.

In oktober is door de Notenkrakers, de Crazy ones en de Kleine Kracht opgetreden bij het landelijke congres '10 jaar Prokkel' in de hal van het gemeentehuis te Arnhem.

Voorspeelavonden

Opus 3 probeert zo goed mogelijk zichtbaar te zijn voor de omgeving. Er worden door het jaar heen talloze concertjes en voorspeelmomenten georganiseerd in het hoofdgebouw, maar ook in en rond verschillende dependances. Ook de vier grote voorspeelavonden in de regio en op Schiermonnikoog worden goed bezocht en erg gewaardeerd door bezoekers en deelnemers. Bij deze voorspeelavonden kunnen ook vernieuwingen uitgetoond worden. Dit jaar is voor

het eerst een zogenaamde 'Metropole' bezetting gepresenteerd. Door het combineren van een steeds grotere groep viool leerlingen met de aanwezige blaasensembles, samen met een popgroep maakt een indrukwekkend orkest waar vrijwel iedereen aan mee kan doen. Een speciaal geschreven arrangement van een bekend popnummer zorgde voor een prachtig optreden.

Talentontwikkeling

Naast de zich steeds verder ontwikkelende samenwerking met het reguliere onderwijs blijft een belangrijke taak van Opus 3 om te zorgen voor talentontwikkeling. Immers, jongeren met een wens om verder te komen in de muziek, eventueel hun beroep hiervan te maken, zullen naast het voortgezet onderwijs een gedegen muzikale opleiding moeten krijgen. Ook samenwerken met andere talentvolle jongeren is in dit traject belangrijk. En niet alleen het hoofdinstrument, ook de theoretische kant van de muziek moet een goede ondergrond hebben om toegelaten te kunnen worden tot een muziekvakopleiding.

Dit jaar zijn er twee leerlingen toegelaten tot het Prins Claus Conservatorium.

Michelle Brunt, vorig jaar nog live op televisie te zien tijdens het nieuwjaarsconcert van het Nederlands Blazers Ensemble, is toegelaten tot de talentenklas voor het hoofdinstrument viool.

Jelmer Dijkstra is toegelaten tot de opleiding Docent Muziek. Beiden wensen wij heel veel succes met hun studie.

Slot

Opus 3 groeit uit tot een instituut waar Noordoost Friesland trots op kan zijn. De afgelopen jaren is er een verschuiving gaande van voornamelijk vrije-tijdsonderwijs naar een veelzijdig aanbod van kwalitatief hoogstaand muziekonderwijs voor veel verschillende doelgroepen en instanties. Het enthousiasme van de basisscholen in de regio is groot, ook het speciaal basis- en voortgezet onderwijs haakt graag aan. Vooralsnog wordt dit geïnitieerd door de Impulsregeling Muziekonderwijs, inmiddels wordt tijdens evaluatiemomenten onderzocht hoe deze samenwerkingen kunnen worden voortgezet in duurzame vormen.

Hierbij is het van groot belang dat de muzieklessen goed georganiseerd worden maar ook inhoudelijk van een hoog niveau zijn om de kinderen in Noordoost Fryslân, ook die in de buitengebieden, een goede start te geven in hun culturele loopbaan.

In deze buitengebieden zijn ook gesprekken met de basisscholen gaande om een eventuele vervolgvraag voor naschools muziekonderwijs aansluitend aan de schooldag in het eigen dorp te organiseren. Dit zou goed passen in de plannen die spelen rond de Integrale Kindcentra op verschillende plaatsen.

Binnen de provincie Fryslân komt een goede samenwerking met allerlei verschillende kunst- en onderwijsinstellingen tot stand. Met al deze partijen maakt Opus 3 zich sterk voor een verantwoord, kwalitatief hoogstaand aanbod van cultuureducatie in het totale werkgebied.

Kees Dekker,
Directeur Opus 3

